

MELIKA SALIHBEG BOSNAWI

BLIZU APSOLUTA

bilo je upravo ono što sam osjetila, slušajući ovu izvedbu:

J.S. Bah, koncert br.5 in f-molu za čembalo i gudače (BWV 1056)

– **Largo Maria João Pires**

Klavirski orkestar Pariza, pod ravnateljstvom Riccardo Chailly-a

Ja sam se osjetila tako. Vi poslušajte i osjetite sami za se! I evo me sad, skoro zanijemjele! Do sad mi se to nije desilo mnogo puta u životu. Marijina izvedba Baha dovela me je blizu Absoluta. Nema mnogo stvari koje me mogu dovest tako blizu. . . , ali ona je velika, ona je jedna od tih "stvari". Njen "instrument" plus sva ona! Samo poslušajte. . .

Još uvijek bez riječi, produžujem svoju šutnju o ovoj ženi do neodređenog roka. Jer je ona utjelovljenje Žene. Nije greškom slovo Ž veliko. Jer većina naših ženskih srodnica vrišti i kriči i urliče. . . , čineć veoma malo, bivši u neslozi sa svim i svačim, dok. . .

Marija je majka šestoro djece; Marija je supruga, i ona voli, i vodi brigu o, i ona je velika umjetnica, i ona poučava. . .

Dopustite mi posuditi iz izvanrednog intervjua s njom Davida Patrick Sterns-a

<http://www.artsjournal.com/condemned/?s=Maria+Joao+Pires>

gdje se može pročitati:

DPS: Ali sigurno ste proveli puno vremena sama kao student vježbajući.

MJP: Nikad to nisam činila jer nisam imala vremena. Uvijek sam bila jako zauzeta s drugim stvarima. Imala sam djecu vrlo rano i morala sam se pobrinuti za sve. Nikad nisam imala mnogo vremena za klavir. Uvijek sam bila nekako amater. Napravila sam karijeru... nije bilo namjerno. Ona nije bila namjerna i nije bila baš prirodna.

DPS: Ali imate takav prirodni dar za klavir.

MJP: Ja ne mislim tako. Imam male ruke. Mnogi tehnički problemi - ne mnogi, ali neki. Naravno da sam pronašla svoj vlastiti govor tijela s klavirom i moj vlastiti način izlaska iz mojih problema, ali oni su još uvijek problem. Druga stvar je da ja stvarno ne volim svirati na koncertima. Ne volim biti na pozornici. To nije ugodna stvar za mene.

DPS: I snimanja?

MJP: Njih volim!

.....

DPS: Znam da vam zadnjih deset godina života nisu bili laki. . .

MJP: Ni druge takodjer nisu bile lake! [smijeh] Ja ne vjerujem da život može biti lak. Ja sam imala teška i žestoka iskustva u životu osjećam da ona imaju nečemu da me pouče, da je pno što treba da naučim veoma hitno. Jedan od njih bio je moj projekt u Portugalu. Naučila sam mnogo, dobila dobru pouku koju svako mora naučiti u životu. Borba i pobuna nisu rješenja. Rješenje je ustuknuti, razmisliti, znati zašto i razumjeti zašto i tek onda vidjeti razloge zašto se nešto desilo. A ja sam u mom životu bila borac. Mislim da sam sad to mnogo manje.

DPS: Vaš je otac bio buddista. . .

MJP: Ne, moj djed. Moj je otac umro prije mog rođenja, samo dvije sedmice prije no što sam se rodila.

DPS: Vaš život je bio težak.

MJP: Odrasla sam u obitelji sa bratom, sestrama, i majkom. I sa našim djedom koji je bio buddista, i bilo je to vrlo čudno u tom trenu. Ali moj je otac živio do svoje 30-e ili 32-e u Kini i Japanu. Studirao je filozofiju. Ja sam mnogo kasnije izučavala buddizam. Bilo mi je preko 40. Bila sam veoma vezana uz tu filozofiju. Ali ne volim reći da sam buddist. Kad kažete šta ste, već ustanovljavate neke granice. Čak i samo govorenje da ste amerikanac postavlja vam izvjesnu granicu, zar ne? Ali ono što ste vi, to je da ste ljudsko biće. Prije bilo čega drugog, ja sam ljudsko biće.

DPS: Ja katkad nisam siguran šta sam.

MJP: To je lijepo! Veoma je lijepo ne biti siguran. Najbolja stvar u životu je ne biti siguran i to prihvatiti.

DPS: Koliko je ovo iskustvo posljednjih godina promjenilo vaše sviranje?

MJP: Ne znam. Ja se svo vrijeme mijenjam i sretna sam zbog te promjene. Siguno je da se i moje sviranje mijenja, ali ne znam na koji način. Ja naravno uvijek istražujem kroz glazbu. Istražujem o svemu.

DPS: Sad živite u Brazilu, i rečno mi je da započinjete vaš humanitarni projekat.

MJP: U ovom trenu je projekat veoma ograničen jer radim mnoge stvari u Europi, a i moja djeca žive u Europi. Ja, znate, imam šestoro djece. Imala sam četiri kćeri. A onda sam usvojila dječaka, pa još jednog dječaka. I oni su još uvijek veoma mladi, i žele studirati u Europi. Zato sam zasad veoma vezana uz Europu. Imam projekat, i veoma mi je važno da mogu raditi u Brazilu i drugim mjestima, kao Afrika. Projekat koji koristi glazbenike za učešće u promjeni.

DPS: Recite mi više.

MJP: Vrlo ste pokvareni! Teško mi je to izraziti. Sve je još na početku. Ljudi se brinu za karijere, i za sebe, i sve što je u svezi sa glazbom. Ali

to je za mene nekako besmisleno. Umjetnost nema ništa s tim. Takmičenja išćupaju dušu iz muzičara. U prvim trenucima vi želite praviti muziku u svom životu i to je nešto drugo od biznisa. U takmičenjima osjećate kao da morate nekog ubiti da biste zauzeli njegovo mjesto. To je strašno! To nije umjetnost. Dakle, htjela bih dati mladima mogućnost da preuzmu poslanje društva u svijetu. Ne borba protiv njega, nego pronalaženje novih putova. Ne kažem da se promijeni svijet. To je vrlo pretenciozno. Što je bolje nego imati umjetnike u projektima u mnogim mjestima u svijetu gdje su problemi veliki. Nije pristojno da jedemo puno i imamo puno luksuznih stvari, a ljudi umiru jer nemaju hrane ni vode. Naša misija bi trebalo da pokuša promijeniti stvari. A umjetnost je nešto što može ljudima povratiti njihovo dostojanstvo.

DPS: Vaša škola u Portugalu: Kada je to okončano? Je li Vlada odustala od financijske potpore?

.....

MJP: Oh da. Moj se život potpuno promijenio. Veoma sam sretna, jer sam uvijek bila opuštena glede materijalnih stvari. Tako da uistinu u sebi ne patim. Ali bila je to žestoka stvar. No ja se mogu nositi s tim bolje nego mnogi ljudi.

DPS: Ako ništa, to vas sprječava da odete u mirovinu. Čuo sam da ste to planirali. Ili željeli.

MJP: Recimo, «Nema planova». Jednom sam bila otišla u mirovinu. Pokušala sam. Iz onih razloga ne mogu još prestat. Ali je ipak nadam da će se to uskoro desiti.

DPS: Ljudi vas ne bi toliko voljeli da im nemate šta ponuditi što nisu dobili drugdje.

MJP: ja ne mislim tako. Ima mnogo velikih glazbenika.

DPS: Veoma volim vaše muziciranje, ali ne znam zašto.

MJP: To je lijepo!

DPS: Zašto?

MJP: Jer ne znate. Vi volite, ali ne znate zašto. Sviđa mi se to.

DPS: U toku 2006. imali ste i zdravstvenih problema. Čuo sam srce; Čuo sam rak. . .

MJP: Imala sam operaciju srca, i nikad ništa drugo. Bio je to hitni slučaj, i bila sam neko vrijeme veoma zabrinuta.

DPS: Potom ste posvetili jedan od svojih snimaka svom doktoru.

MJP: Timu. Jer su mi uistinu spasili život. Bila sam u Španiji. Imala sam koncerte, i trebalo je da idem u mali grad, Salamanku. I kad sam stigla znala sam da nešto nije u redu i htjela sam ići doktoru. Osoba koja je sa mnom radila rekla mi je "Ne oklijevajte! Idite odmah". Imala bih srčani udar. Umrta bih. Ali se nije desilo.

DPS: Vi ne biste željeli završiti kao Tatiana Nikolayeva, koja je imala srčani udar usred vlastitog koncerta.

MJP: Nije to loš način da umrete. Bila je fina dama. Ako treba da umrete, nije važno kako ćete umrijet. Ali nekad treba i da preživite. To se meni desilo.

.....

DPS: Uvijek ste živjeli izvan gradova, prvo u Portugalu i sad u Brazilu.

MJP: Nisam luda za gradovima. Imam jaku vezu sa prirodom, zrakom, vjetrom, suncem – svim. U gradu se osjećam žedna.